

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА БІЗНЕСУ

Кафедра «Бізнес-консалтинг та міжнародний туризм»

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДЛЯ ВИКОНАННЯ
КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ**
здобувачами ступеня вищої освіти «Магістр»
зі спеціальності 051 «Економіка»

Мелітополь, 2021

УДК 330 (072)

Методичні вказівки для виконання кваліфікаційної роботи здобувачами ступеня вищої освіти «Магістр» зі спеціальності 051 «Економіка». Мелітополь: ТДАТУ, 2020. 42 с.

Укладачі:

- Наталія ПОЧЕРНІНА, к.е.н., доцент кафедри бізнес-консалтингу та міжнародного туризму
- Сергій КАЛЬЧЕНКО, д.е.н., професор кафедри бізнес-консалтингу та міжнародного туризму
- Ірина КОЛОКОЛЬЧИКОВА, д.е.н., доцент кафедри бізнес-консалтингу та міжнародного туризму

Рецензенти:

Світлана НЕСТЕРЕНКО, д.е.н., професор, завідувач кафедри «Менеджмент»
Дар'я ЛЕГЕЗА, д.е.н., професор, завідувач кафедри «Маркетинг»

Розглянуто та рекомендовано до затвердження на засіданні кафедри Бізнес-консалтингу та міжнародного туризму 15 вересня 2020р., протокол № 2.

Затверджено методичною комісією факультету економіки та бізнесу ,
23 вересня 2020р. протокол № 2 .

ЗМІСТ

	стор.
ВСТУП	4
I. МІСЦЕ ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ В СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРА З ЕКОНОМІКИ	6
II. ОСНОВНІ ЕТАПИ ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	8
1. Закріплення теми, конкретизація індивідуального завдання та затвердження графіка виконання роботи	8
2. Добір та вивчення літературних джерел, збирання та обробка вихідної статистичної інформації	11
3. Розподіл матеріалу за пунктами розділів кваліфікаційної роботи	13
4. Написання та оформлення кваліфікаційної роботи	24
5. Перевірка кваліфікаційної роботи	27
6. Захист кваліфікаційної роботи	32
III. ЗБЕРІГАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	38
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	39
ДОДАТКИ	40
Додаток А. Вимоги оформлення списку використаних джерел	40

ВСТУП

Навчальним планом підготовки здобувачів ступеня вищої освіти «Магістр» зі спеціальності 051 «Економіка» передбачено виконання кваліфікаційної роботи, яка є важливим елементом виконання вимог освітньо-професійної програми. У відповідності до Стандарту вищої освіти кваліфікаційна робота передбачає розв'язання складного спеціалізованого завдання, практичної складної задачі або соціально-економічної проблеми, що потребує досліджень та/або інновацій і характеризується невизначеністю умов та вимог [6]

Нормативно-правова основа виконання кваліфікаційної роботи у Таврійському державному агротехнологічному університеті імені Дмитра Моторного представлена у таблиці 1.

Таблиця 1.

Нормативні документи щодо виконання кваліфікаційної роботи у ТДАТУ

Назва документу	Дата затвердження, електронне посилання	Питання, які розглядаються
Закон України «Про вищу освіту»	https://taxlink.ua/ua/normative_acts/zakon-ukraini-pro-vishchu-osvitu/	Затверджено принципи атестації здобувачів вищої освіти магістерського рівня
Стандарт вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка» другого (магістерського) рівня	https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2020/03/051-ekonomika-M.pdf	Сформульовано перелік фахових компетенцій випускника, визначено форму атестації здобувачів вищої освіти (публічний захист кваліфікаційної роботи) та вимоги до неї
Положення про випускову кафедру Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного	http://www.tsatu.edu.ua/nmc/wp-content/uploads/sites/52/polozhennja-pro-vypuskovu-kafedru-tdatu-2020.pdf	Сформульовано права та обов'язки кафедри щодо процесу виконання випускних робіт
Положення про атестацію здобувачів вищої освіти в Таврійському державному агротехнологічному університеті імені Дмитра Моторного	http://www.tsatu.edu.ua/nmc/wp-content/uploads/sites/52/242-od-pro-zatverdzhennja-polozhennja-pro-atestaciju-zdobuvachiv-vyshchoyi-osvity.pdf	Визначено основні засади при організації атестації здобувачів вищої освіти в університеті

Положення про організацію дипломування в Таврійському державному агротехнологічному університеті імені Дмитра Моторного	http://www.tsatu.edu.ua/nmc/wp-content/uploads/sites/52/polozhennja-pro-orhanizaciju-dyplomuvannja.pdf	Викладено загальні відомості про дипломування, його мету, завдання та етапи, загальні вимоги до структури, обсягу та змісту дипломного проекту (роботи), підготовку до захисту та організацію захисту дипломних проектів (робіт)
---	---	--

Метою даної методичної розробки є надання рекомендацій здобувачам вищої освіти та їх науковим керівникам по організації та виконанню кваліфікаційної роботи. Дотримання цих рекомендацій дозволить підвищити ефективність випускної роботи та скоротити час її виконання.

I. МІСЦЕ ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ В СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРА З ЕКОНОМІКИ

Кваліфікаційна робота є завершальним етапом опанування освітньо-професійної програми за другим (магістерським) рівнем здобувачем вищої освіти. Вона надає можливість застосовувати набуті під час навчання компетенції і виступає вагомим критерієм оцінювання рівня підготовки фахівця до професійної діяльності.

За вимогами Стандарту вищої освіти магістерська підготовка передбачає здобуття поглиблених теоретичних та/або практичних знань, умінь, навичок за обраною спеціальністю, набуття компетентностей щодо виконання завдань інноваційного характеру, виконання організаційно-управлінських функцій на рівні вищої ланки менеджменту у практичній діяльності та більш глибокими науково-методологічними дослідженнями. Під компетентністю розуміється інтегрована характеристика якостей особистості і рівня її підготовки до виконання діяльності у певній сфері. За результатами виконання кваліфікаційної роботи можна оцінити володіння здобувачем магістерського рівня таких компетентностей як інформаційна, методологічна, функціональна, соціальна та особистісна.

Інформаційна компетентність реалізується через ефективне застосування інформаційних технологій і відповідних програмних продуктів для пошуку необхідної інформації, отримання її з різних джерел та вміння її проаналізувати у відповідності до поставленої задачі.

Методологічна компетентність є системним поняттям, що демонструє вміння здійснювати навчально-пізнавальну діяльність. Вона включає:

- когнітивну компетентність (спроможність пізнавати оточуючий світ і самого себе);
- дослідницьку компетентність (застосування методів наукового аналізу);

- освітню компетентність (вмінні передати власні знання щодо предмету дослідження іншим);
- дидактично-методологічну компетентність (глобальне, структуроване, філософське мислення);
- прогностичну компетентність (планування та прогнозування у визначеній сфері діяльності).

Функціональна компетентність уособлює набір знань, вмінь та навичок у визначеній професійній області. Вона характеризується такими складовими:

- загальноекономічна компетентність (прояв економічного мислення, свідомості та світогляду);
- професієзнавча компетентність (вміння виконувати економічний аналіз);
- компетентність контролю над ситуацією (вміння змінити алгоритм дій за умов зміни економічної ситуації);
- комунікативна компетентність (публічний захист кваліфікаційної роботи);
- організаційна компетентність (вчасне проходження етапів виконання кваліфікаційної роботи);
- управлінська компетентність (вироблення та прийняття альтернативних рішень та їх реалізації, а також готовність нести відповідальність за них).

Соціальна компетентність передбачає здатність співпрацювати з науковим керівником, керівником бази практики тощо під час виконання кваліфікаційної роботи, з державною екзаменаційною комісією під час її захисту.

Особистісна компетентність проявляється як:

- мотиваційно-вольова (прагнення до особистісного самовизначення та самореалізації в професійному середовищі);

- ціннісно-орієнтована (вміння надавати пріоритети загальнолюдським, громадським та духовним цінностям, креативність);

- рефлексивна (здатність оцінювати власну діяльність, контролювати результати своєї діяльності, рівень власного розвитку та особистісних досягнень, здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми).

Таким чином, кваліфікаційна робота як завершене теоретико-прикладне дослідження дає можливість Державній екзаменаційній комісії оцінити рівень володіння магістрантом загальними та професійними компетентностями у сфері предметної області та за результати публічного захисту роботи присвоїти йому кваліфікацію «Магістр з економіки».

II. ОСНОВНІ ЕТАПИ ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

1. Закріплення теми, конкретизація індивідуального завдання та затвердження графіка виконання роботи

Кваліфікаційна робота виконується на тему, узгоджену науковим керівником та здобувачем вищої освіти. У першому семестрі навчання кафедра формує орієнтовний перелік тем у відповідності до вимог ОПП та тематики наукових досліджень кафедри. Здобувач вищої освіти може сам запропонувати тему у відповідності до власних інтересів в межах предметної області ОПП. Запропонована тематика обговорюється на засіданні кафедри за участю гаранта ОПП та затверджується відповідним протоколом.

Здобувачі вищої освіти заяву на ім'я завідувача кафедри за наведеним нижче зразком:

Приклад оформлення заяви на закріплення теми кваліфікаційної роботи

Декану факультету економіки та бізнесу

(ПІБ, науковий ступінь, вчене звання)
 здобувача ступеня вищої освіти «Магістр»
 11 МБ ЕМ групи зі спеціальності 051 «Економіка»

(ПІБ)

ЗАЯВА

Прошу затвердити тему кваліфікаційної роботи:

«» _____
(назва теми)

та керівника _____
(ПІБ, науковий ступінь, вчене звання)

Дата _____	Підпис здобувача _____	ПІБ здобувача _____
Дата _____	Підпис керівника _____	ПІБ керівника _____
Дата _____	Підпис зав. кафедри _____	ПІБ зав. кафедри _____
Дата _____	Підпис декана _____	ПІБ декана _____

Затвердження тем кваліфікаційних робіт здійснюється наказом ректора Університету за поданням декану факультету на підставі поданих здобувачами вищої освіти заяв та протоколу засідання кафедри щодо тем кваліфікаційних робіт та наукових керівників.

Після затвердження теми здобувач ступеня вищої освіти за два тижні повинен отримати від наукового керівника індивідуальне завдання на виконання кваліфікаційної роботи та узгодити календарний план її виконання. Науковий керівник формує індивідуальний план, виходячи з вимог Стандарту вищої освіти другого (магістерського) рівня щодо об'єкту дослідження, який охоплює «сучасні економічні процеси та явища, наукові методи нормативного, кількісного та інституційного аналізу, інструментарій формування міжнародної, національної, регіональної, секторальної економічної політики та економіки підприємства» [6].

Вихідні дані до кваліфікаційної магістерської роботи мають конкретизувати вимоги до базової звітності / джерел статистичної інформації, на основі якої виконується аналітична частина кваліфікаційної роботи.

Приклад оформлення індивідуального завдання та календарного плану:

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО
 Факультет економіки та бізнесу
 Кафедра бізнес-консалтингу та міжнародного туризму

Освітньо-професійна програма «Економіка»
 Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
 Спеціальність 051 «Економіка»
 Спеціалізація (за наявності)

ПОГОДЖЕНО

Керівник проектної групи (гарант)
 освітньо-професійної програми

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

_____ (підпис) _____ (ініціали та прізвище)
 « _____ » _____ 202__ р.

_____ (підпис) _____ (ініціали та прізвище)
 « _____ » _____ 202__ р.

ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ
на підготовку кваліфікаційної роботи магістра
здобувача вищої освіти

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема кваліфікаційної магістерської роботи _____

науковий керівник роботи _____

_____ (прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом ректора університету від « _____ » _____ 202__ року № _____

2. Строк подання кваліфікаційної магістерської роботи _____

3. Вихідні дані до кваліфікаційної магістерської роботи:

4. Зміст кваліфікаційної магістерської роботи (перелік питань, які потрібно розробити):

5. Перелік графічного матеріалу:

6. Дата видачі завдання « _____ » _____ 202__ р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів виконання кваліфікаційної роботи	Термін виконання етапів	Відмітка про виконання
1	Затвердження плану роботи		
2	Розділ 1 _____ _____		
3	Розділ 2 _____ _____		
4	Розділ 3 _____ _____		
5	Перевірка на плагіат		
6	Попередній захист роботи на кафедрі		

Здобувач вищої освіти

(підпис)

(ініціали та прізвище)

Керівник кваліфікаційної
магістерської роботи

(підпис)

(ініціали та прізвище)

2. Добір та вивчення літературних джерел, збирання та обробка вихідної статистичної інформації

Робота над обраною темою починається з ознайомлення з літературою для теоретичного розділу роботи: відповідними розділами підручників, навчальних посібників, монографій, журнальних та газетних статей, законодавчих і нормативних актів матеріалів тощо. Оскільки у тексті кваліфікаційної роботи слід робити посилання на джерела інформації, то початковим етапом виконання роботи є складання бібліографічного списку літератури. Для складання бібліографії магістранту необхідно:

1) використовувати систематичні та предметні каталоги у бібліотеках, огляди змісту економічних журналів (перелік статей), які друкуються в останньому номері журналу за кожен рік;

2) ознайомитись з вимогами щодо складання списку використаних джерел з урахуванням нормативних положень ДСТУ 8302:2015.

Для написання першого (теоретичного) розділу кваліфікаційної роботи слід опрацювати матеріал підручників, навчальних посібників за напрямом теми дослідження. Особливу увагу слід приділити обґрунтуванню змісту основних категорій, порівнянню науково-теоретичних підходів до характеристики проблеми, опису методичних прийомів, які будуть застосовуватись в аналітичній частині роботи.

Для виконання другого (аналітичного) розділу спочатку слід зібрати вихідну статистичну інформацію щодо умов, що формують зовнішнє середовище відносно об'єкту дослідження кваліфікаційної роботи. Джерелом такої інформації можуть служити дані Державної служби статистики та її територіальних відділень в регіонах України, а також аналітичні матеріали, оприлюднені на сайтах різних органів державної влади, державних установ, громадських та міжнародних організацій тощо.

Матеріал про результати діяльності обраного об'єкту дослідження доцільно здійснювати під час проходження переддипломної практики або під час реалізації дуальної форми навчання. Джерелом такої інформації є первинна звітність суб'єктів господарювання (для тих тем, які пов'язані з економічною діяльністю мікрорівня – домогосподарств або підприємств); поточні дані про результати діяльності ОТГ, окремих галузей, регіонів України або кластерів (для тем, пов'язаних з економічною діяльністю метарівня); дані про специфіку розвитку соціально-економічних процесів в межах країни (для тем макрорівня та міжнародного порівняння).

4. Розподіл матеріалу за пунктами розділів кваліфікаційної роботи

Кваліфікаційна магістерська робота денної та заочної форм навчання виконується в третьому семестрі навчання. Її обсяг - 70-80 сторінок без додатків (117 тис. – 134 тис. друкованих знаків, урахуваючи цифри, розділові знаки, проміжки між словами). Обов'язковими елементами в структурі

кваліфікаційної роботи є: зміст, вступ, розділ 1 (теоретико-методичний), розділ 2 (аналітично-дослідницький), розділ 3 (проектно-рекомендаційний), висновки, список використаних джерел.

Зміст містить найменування та номери початкових сторінок всіх структурних частин кваліфікаційної роботи, розділів та підрозділів. Кожен розділ повинен включати не менше 2-3 підрозділів. Всі додатки (за наявності) повинні бути перераховані в змісті разом з їх позначеннями та заголовками.

Приклади оформлення змісту кваліфікаційної роботи

ЗМІСТ	
ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-ЕКОНОМІЧНІ ОСНОВИ АНАЛІЗУ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	8
1.1. Наукові підходи до визначення сутності інноваційної діяльності	8
1.2. Характеристика інноваційної діяльності на засадах синергетики	15
1.3. Методологія обрахунку індексу інноваційності	24
РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА СУЧАСНОГО СТАНУ ІННОВАЦІЙНОЇ СФЕРИ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ	30
2.1. Інноваційна спроможність країни у міжнародних порівняннях	30
2.2. Регіональні особливості інноваційної діяльності	44
Розділ 3. НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В РЕГІОНАХ УКРАЇНИ	56
3.1. Стратегічні напрями розвитку інноваційної інфраструктури на регіональному рівні	56
3.2. Прогноз динаміки регіонального індексу інноваційності Запорізької області	65
ВИСНОВКИ	74
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	77
ДОДАТКИ	80
Додаток А. Вихідні дані про результативності інноваційності діяльності регіонів України	80
Додаток Б. Розрахунок індексу реалізації інноваційного потенціалу та індексу інноваційної ефективності промислових підприємств за регіонами України	84

У *вступі* (5-5 сторінки тексту) розглядається: актуальність теми, її теоретичне та практичне значення для розвитку сучасної науки та системи

господарювання в Україні; вказуються прізвища науковців (вітчизняних та іноземних), які внесли значний вклад у розвиток даної теми (принаймні 5-8 вчених); визначаються мета і завдання наукового дослідження; характеризуються методи дослідження; дається стислий опис структури роботи.

Приклад написання вступу за темою кваліфікаційної роботи «Проблеми та перспективи розвитку інноваційної діяльності в Запорізькій області України»

ВСТУП

Важливим елементом соціального-економічного розвитку за сучасних умов є інноваційна діяльність, яка стала потужним джерелом здобуття конкурентних переваг не тільки у сфері господарювання, а й в усіх інших сферах суспільного буття. Для України, яка прагне стати розвинутою європейською державою, проблема сприяння інноваційній діяльності та практичного освоєння її результатів в інтересах сталого розвитку є пріоритетною.

Питання розвитку інноваційної діяльності активно досліджувались у працях багатьох вчених, як іноземних (Й. Шумпетера [1], П. Друкера [2], Г. Менша [3], П. Завліна [4], Р. Фатхутдінова [12], Є. Кулікової [13]), так і вітчизняних (А. Череп [5], Т. Скрипко [6], П. Микитюк [7], В. Єрмолаєвої [9], С. Гордієнко [10], Т. Майорової [11] та багатьох інших). Однак, значна увага до аналізу інноваційних процесів не применшила доцільності їх подальших досліджень, оскільки за результатами інноваційної діяльності Україна поступається багатьом країнам. Це обумовлює вибір теми та постановку мети наукової роботи.

Мета даного дослідження полягає у виявленні сучасних проблем розвитку інноваційної діяльності в Україні та визначенні перспектив її активізації. Для реалізації даної мети визначено ряд **завдань**, послідовне

виконання яких обумовило логіку даної наукової роботи: 1) охарактеризувати основні підходи до визначення змісту та сутності інноваційної діяльності; 2) розкрити значимість інноваційної діяльності у світлі теорії синергетики; 3) проаналізувати показники сучасного стану інноваційної діяльності України; 4) виявити регіональні відмінності у розвитку інноваційних процесів; 5) визначити напрями підвищення ефективності інноваційної діяльності в Україні на макро- та метарівні.

У якості **предмета дослідження** виступають відносини, що виникають між суб'єктами господарювання різного рівня з приводу розвитку інноваційної діяльності. **Об'єктом дослідження** є процеси виробництва, просування і використання інновацій в економічній системі сучасної України.

Теоретико-методичною основою дослідження стали наукова і навчальна література, матеріали періодичних видань, законодавчо-нормативна база, дані Державної служби статистики України та міжнародних рейтингових агентств, джерела Internet тощо. У науковій роботі були використані такі загальнонаукові та спеціальні **методи дослідження**: монографічний, наукової абстракції – для розкриття сутності поняття «інноваційна діяльність» (підрозділ 1.1); системно-структурний - при дослідженні ролі інноваційного розвитку для економічної системи (підрозділ 1.2); статистичний, графічний методи - при дослідженні тенденцій інноваційного розвитку України (підрозділ 2.1); нормування, порівняння та ранжирування - для оцінки стану інноваційної діяльності в регіонах України (підрозділ 2.2); логічного узагальнення – для визначення шляхів активізації інноваційної діяльності на регіональному та національному рівнях (підрозділ 3.1); метод прогнозування на основі регресійно-кореляційного аналізу (підрозділ 3.2)

Наукова новизна одержаних результатів полягає у використанні положень економічної теорії для обґрунтування механізму активізації інноваційної діяльності на макро- та метарівнях. Автором вперше

використано теорію синергетики для розкриття ролі інноваційної діяльності; удосконалено модель змістовної характеристики інноваційної діяльності через призму категорій економічної теорії; дістали подальшого розвитку теоретичні аспекти щодо сутності інноваційної діяльності.

Практичне значення сформульованих у науковій роботі теоретичних положень, висновків та рекомендацій полягає в тому, що вони можуть бути використані для розробки стратегії інноваційного розвитку на регіональному рівні, а також можуть бути впроваджені у навчальний процес вищих та середніх закладів освіти при викладанні дисциплін «Економічна теорія», «Економіка», «Макроекономічна політика», «Інноваційна діяльність».

Тези роботи **апробовано** на I (міському) етапі конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт та науково-практичній конференції ТДАТУ

Структура роботи. Наукова робота складається з трьох розділів та семи підрозділів, виконана на 79 сторінках комп'ютерного тексту, містить 8 таблиць, 5 рисунків, 2 додатки. Список використаних джерел включає 57 найменувань.

Після вступу з нової сторінки починається розділ 1, який має розкривати зміст основних економічних категорій теми, висвітлювати історію її розвитку, наводити методику досліджень, показувати різні точки зору економістів стосовно даного питання тощо.

Приклад оформлення назви розділу і підрозділів

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-ЕКОНОМІЧНІ ОСНОВИ АНАЛІЗУ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

1.1. Наукові підходи до визначення сутності інноваційної діяльності
Розкриття змісту інноваційної діяльності важливе

При написанні першого розділу роботи здобувач вищої освіти повинен давати *посилання на використані джерела*. Такі посилання дають змогу перевірити достовірність відомостей про цитування документа, допомагають з'ясувати його зміст. Посилання наводяться в кінці речення, де вперше згадується про цитату, таблицю тощо. Посилання в тексті курсової роботи на джерела слід позначати порядковим номером за списком використаної літератури, виділеним двома квадратними дужками, наприклад, “ ... у працях [1-7]...”. Якщо наводиться цитата, то поряд з номером джерела ставиться сторінка, з якої береться цитата [7, с.15].

Важливим структурним елементом кваліфікаційної роботи є опис у першому розділі методики, застосовуваної в аналітичній частині. Для її пояснення наводяться необхідні формули, пронумеровані арабськими цифрами в межах розділу.

Приклад оформлення формул

$$I = \frac{X_1 + X_2 + X_3 + X_4}{4} \quad (1.1)$$

де I - Індекс реалізації інноваційного потенціалу

X_n – нормалізоване значення факторів інноваційності, а саме:

X_1 - питома вага підприємств, що займалися інноваціями;

X_2 - питома вага промислових підприємств, що впроваджували інновації;

X_3 - частка витрат на інноваційну діяльність;

X_4 - частка реалізованої продукції інноваційними підприємствами.

В останньому абзаці розділу 1 слід навести стислі узагальнення (висновки) щодо викладеного матеріалу.

Приклад висновків по розділу 1

Отже, аналіз теоретико-економічних основ інноваційної діяльності виявив, що інноваційна діяльність є однією з форм економічної активності, внутрішній зміст якої розкривається через логіку поєднання таких аспектів господарювання як потреби, мотиви, цілі, інтереси та інноваційні рішення. Доведено, що інноваційна діяльність як форма активності забезпечує сталість, ефективність та життєздатність національної інноваційної системи, що проявляється у виконуваних нею функціях: системоутворюючій, відтворювальній, соціальній та стимулюючій. Розкрито синергетичний характер інноваційної діяльності, яка, з одного боку, виступає фактором порушення усталених практик господарювання, а з іншого боку, є джерелом економічного зростання. Запропоновано авторське бачення ознак інноваційної діяльності з позиції синергетики.

Аналітично частина (**розділ 2**) обов'язково має носити практичний характер. Вона повинна ґрунтуватися на розв'язанні конкретної задачі, наведеної в індивідуальному завданні, аналізувати статистичні дані про динаміку економічних процесів на рівні домогосподарства, підприємства, ОТГ, кластеру, регіону, галузі чи економіки країни в цілому. У першому підрозділі розділу 2 має бути наведена загальна організаційно-економічна характеристика об'єкта аналізу, продемонстровані умови його господарювання на фоні конкурентів, результатів розвитку галузі / регіону / країни. Дані слід наводити на останні три-п'ять років.

При виконанні завдань у розділі наводяться таблиці та будуються графіки. Після кожної таблиці та кожного графіка має бути наведений їх аналіз: порівняти значення різних років, визначити розрив між максимальним та мінімальним значенням, з'ясувати загальну тенденцію зміни показників, охарактеризувати структуру у % тощо.

Таблиці мають описувати динаміку основних економічних, фінансових та інших показників діяльності об'єкта господарювання щонайменше за останні три-п'ять років.

Приклад оформлення таблиці

Таблиця 2.1

Розрахунок індексу реалізації інноваційного потенціалу та індексу інноваційної ефективності промислових підприємств за регіонами України у 2017 році

	Кількість промислових підприємств	Кількість інноваційно активних підприємств	Обсяг витрат на інноваційну діяльність, млн. грн.	Обсяг реалізованої інноваційної продукції, млн. грн.	Впроваджено нових технологічних процесів
Вінницька	156	24	100,4	454,7	15
Волинська	106	17	162,1	66,8	8
Дніпропетровська	465	51	1127,3	297,8	107
Донецька	192	22	725,3	3301,9	69
Житомирська	166	23	10,4	155,9	13
Закарпатська	133	12	26,2	358,1	7
Запорізька	220	42	1393,4	4041,2	142
Івано-Франківська	129	28	134,2	105,4	23
Київська	335	37	289,7	770,6	38
Кіровоградська	106	24	504,2	405,6	16
Луганська	70	7	20,2	13,1	4
Львівська	315	48	310,1	763,1	41
Миколаївська	93	25	324,9	417,3	29
Одеська	229	36	150,1	157,6	50
Полтавська	259	27	68,2	243,2	31
Рівненська	135	8	7,3	9,3	8
Сумська	117	24	598,5	601,9	225
Тернопільська	91	25	109,7	126,9	78
Харківська	395	111	890,9	2515,9	230
Херсонська	97	15	56,1	287,6	24
Хмельницька	141	8	24,6	27,8	7
Черкаська	131	32	124,7	583,1	30
Чернівецька	55	8	26,1	46,3	12
Чернігівська	104	10	71,7	345,4	75
м.Київ	459	95	1861,2	1617,7	549
Україна	4699	759	9117,5	17714,2	1831

Джерело: розраховано автором за даними Державної служби статистики [7]

Перевантажувати роботу табличним матеріалом недоцільно. Тому частину аналітики можна представити у вигляді графіків або схем.

Приклад оформлення графіків

Рис. 2.1 Динаміка інтегральних індексів інноваційності економіки України, балів*
побудовано автором на основі даних [38, 39, 40]

Аналітично-дослідницький розділ має репрезентувати актуальний фактичний матеріал (таблиці, графіки, діаграми, схеми), сформовані за допомогою використання економіко-математичних методів, статистичних угруповань, кореляційного аналізу, соціологічного, експертного оцінювання, анкетування тощо. В кінці розділу 2 слід також навести узагальнюючий абзац з висновками.

Приклад висновків по розділу 2

Аналіз рейтингової позиції України та Запорізької області за основними інноваційними індексами дозволив виявити «сильні та вузькі місця» в національній інноваційній системі. Сильною стороною є значний людський капітал, використання якого лежить в основі самоорганізації та саморозвитку інноваційної системи. Слабкі сторони пов'язані з суттєвими недоліками у формуванні інноваційного середовища та низьким рівнем комерціалізації інновацій. Аналіз особливостей інноваційної діяльності в

промисловості Україні дозволив виявити регіони-лідери, чия інноваційна діяльність може служити орієнтиром для Запорізької області для реалізації внутрішніх кумулятивних сил задля подолання виявлених диспропорцій розвитку за рахунок плідного міжмуніципального співробітництва.

Науково-дослідна частина кваліфікаційної роботи (**розділ 3**) дає можливість здобувачу вищої освіти проявити творчий підхід у висвітленні напрямів подолання виявленої в аналітичній частині проблеми, визначити своє власне розуміння механізму економічної політики, направленої на розв'язання проблеми, підвищення конкурентоспроможності та реалізацію цілей сталого розвитку. Розділ 3 не повинен буди лише описовим. Він також має включати схеми, рисунки, таблиці з цифровими даними з прогнозами розвитку питання у майбутньому тощо. Пропозиції здобувача магістерського рівня вищої освіти мають носити інноваційний характер, бути обґрунтованими, відповідати критерію оптимальності і бути досяжними для виконання за наявних або реально можливих у майбутньому умов.

В кінці розділу з наводиться узагальнюючий абзац.

Приклад висновків по розділу 3

За результатами розділу 3 було виявлено, що особливої уваги при формуванні стратегії інноваційного розвитку потребують питання формування сприятливого інноваційного середовища, підвищення рівня комерціалізації наукових розробок та надання ознак цілісності системі «наука-освіта-виробництво». Регіональна нерівномірність інноваційного розвитку актуалізує питання обміну досвідом в реалізації інноваційної політики та посилення міжрегіональної співпраці. Визначені напрями розвитку національної інноваційної системи на макрорівні та напрями підвищення ефективності інноваційної діяльності на регіональному рівні, орієнтовані на підсилення кумулятивних сил національної інноваційної системи та надання їй ознак емерджентості. На основі цього прогнозовано

підвищення рівня інноваційності Запорізького регіону на трирічну перспективу на 5%.

У **висновках** (3-4 сторінки) викладаються короткі основні підсумки, що впливають із змісту роботи відповідно до послідовності розділів і підрозділів. Висновки мають бути структуровані, тобто розбиті на пункти (1, 2, 3 і т.д.). По кожному розділу формулюється по 2-3 пункти висновків. Вони не повинні дублювати узагальнюючі абзаци по кожному розділу, а мають бути більш детальними.

Приклад оформлення висновків по кваліфікаційній роботі в цілому

ВИСНОВКИ

Реалізація поставленої мети і завдань дослідження дозволяє сформулювати наступні висновки:

1. Розкриття внутрішнього змісту інноваційної діяльності через терміни економічної теорії сприяло формуванню авторського визначення категорії «інноваційна діяльність», під якою розуміється сукупність дій суб'єктів господарювання щодо реалізації інноваційних рішень у власних інтересах з метою задоволення потреб у нових або суттєво вдосконалених продуктах, послугах, технологіях, у застосуванні новітніх стратегій, процесів, методів, форм організації тощо.

2. Характеристика ознак інноваційної діяльності через призму категорій синергетики дозволила виокремити два прояви її синергетичності: з одного боку, інноваційна діяльність створює можливості за рахунок нововведень отримати переваги перед конкурентами, що потенційно обумовлює нелінійність розвитку економіки та відхилення від рівноважного стану, а з іншого боку, забезпечує існування інноваційної системи як єдиного організму, надаючи їй властивостей сталості, ефективності та життєздатності.

3.

Список використаних джерел повинен складатися з *не менш, ніж 50 джерел*, до яких мають входити закони, постанови Верховної Ради та уряду, монографії, журнальні й газетні статті, дані з підприємства, статистичні збірники, джерела Internet тощо. Для роботи магістерського рівня обов'язковим є включення до переліку літератури іншомовних джерел. Перелік необхідно робити за загальноприйнятою формою. Деталізація вимог якої наведена у додатку А.

У **додатках** розміщується матеріал, який доповнює текст (таблиці великого формату, програми завдань, які вирішуються на ЕОМ, тексти Законів та постанов та ін.). Кожний додаток повинен мати позначення. По центру малими літерами з першої великої пишеться слово “Додаток ___” і велика літера, що позначає додаток. Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь, наприклад, “Додаток А”, “Додаток Б” і т.д. Під словом “Додаток...” в дужках пишуть слово “обов'язковий” (якщо в додатку наводяться великі таблиці, які недоцільно включати в текст), або “довідковий” (якщо в ньому наводиться додаткова інформація).

4. Написання та оформлення кваліфікаційної роботи

кваліфікаційна робота виконується *українською мовою*. Вона має носити виключно *авторський характер*. Повне копіювання цілих абзаців тексту з наявних літературних джерел не дозволяється.

Для написання роботи необхідно використовувати стандартні аркуші білого паперу формату А4 (210 x 297 мм), складені або підшиті до папки. Текст подається з одного боку листа. Поля сторінки має бути: зверху та знизу – по 2 см, ліворуч – 3 см, праворуч – 1,5 см. Абзац в тексті починається відступом, який дорівнює 1,25 см.

На комп'ютері текст набирається через міжрядковий інтервал 1,5 шрифтом Times New Roman 14 розміру, вирівнювання тексту - по ширині сторінки.

Матеріал роботи повинен бути чітко розподілений за пунктами плану.

Кожна з наведених структурних частин кваліфікаційної роботи (крім підрозділів) має починатись з нової сторінки.

Текст. Текст роботи має бути відредагований, без граматичних помилок. Слід використовувати оповідальну форму викладання матеріалу, уникати дуже великих абзаців, емоційних виразів, використання зайвих слів. Викладання від першої особи однини («я думаю») не допускається, необхідно використовувати безособові обороти або вислови “автор вважає”, “ми вважаємо” тощо. Закреслення, вставки, довільні скорочення слів (крім загальноприйнятих) і будь-які позначення не дозволяються.

Нумерація. Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, рисунків, таблиць, формул подають арабськими цифрами без знака №.

Ілюстрації. Ілюстрації позначають словом “Рис.” і нумерують послідовно в межах розділу, за виключенням ілюстрацій, поданих у додатках. Номер ілюстрації повинен складатися з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка. Наприклад: Рис. 1.2. (другий рисунок першого розділу). Після номера рисунку ставиться крапка і назву починають з великої літери.

Ілюстрації необхідно подавати в роботі *безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці.* До і після рисунку потрібно залишати один вільний рядок. Виконання ілюстрацій вручну не допускається. Вони повинні створюватись тільки за допомогою комп’ютерних програм як графічні об’єкти, рисунки, організаційні діаграми. При необхідності ілюстрації доповнюють пояснювальними даними (підрисунковий текст), які розташовуються відразу після ілюстрації перед її назвою.

Ілюстрації обов’язково мають бути проаналізовані в тексті, при чому необхідно робити посилання у вигляді виразу в круглих дужках “(рис. 2.3.)” або зворот типу: “...як це видно з рис. 2.3.”. У повторних посиланнях використовують вираз “див. рис.2.3.”.

Ілюстрації, які розміщені в додатках нумерують в межах кожного додатка наприклад: “Рис. Д.2.” (другий рисунок додатка Д).

Таблиці. Таблиці необхідно подавати *безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці*. Таблицю розміщують таким чином, щоб можна було читати її без повороту переплетеної роботи або з поворотом за годинниковою стрілкою.

Перед і після таблиці потрібно залишати один вільний рядок. Кожна таблиця повинна мати номер і назву.

Таблиці нумерують послідовно в межах розділу (за винятком таблиць, поданих у додатках). В правому верхньому куті таблиці розміщують напис “Таблиця” із зазначенням її номера. Номер таблиці повинен складатися з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка, наприклад: “Таблиця 1.2” (друга таблиця першого розділу).

Назва таблиці починається з великої літери з нового рядка з вирівнюванням по центру сторінки. Її розташовують симетрично до тексту і виділяють напівжирним шрифтом. Позначення одиниць виміру, загальні для всіх даних в таблиці, необхідно наводити після її назви через кому.

Таблиці, які розміщені в додатках, нумерують в межах кожного додатка, наприклад, “Таблиця В.3.” (третя таблиця додатку В).

Заголовки граф і рядків таблиці необхідно писати з прописної букви, а підзаголовки граф – з рядкової букви, якщо вони складають одне речення з заголовком, або з прописної букви, якщо вони мають самостійне значення. Після заголовків та підзаголовків граф і рядків крапка не ставиться. Заголовок кожної графи, по можливості, має бути коротким.

Якщо всі показники, які наведені в графах або рядку таблиці, вказані в одних й тих же одиницях виміру, то її позначення необхідно вказати через кому після назви графи або рядка. Числове значення показника записують на рівні останнього рядка найменування.

Цифри в графах таблиці повинні проставлятися так, щоб розряди чисел у всій графі були розміщені один під іншим, якщо вони відносяться до

одного показника. В одній графі необхідно дотримуватися, як правило, однакової кількості десяткових знаків для всіх значень величини.

Таблицю з великою кількістю рядків можна переносити на інший аркуш, якщо її рядки або графи виходять за формат сторінки. В другій та інших частинах таблиці головка та боковик замінюються відповідним номером граф та рядків. При цьому нумерують арабськими цифрами графи та (або) рядки першої частини таблиці. За необхідності допускається оформлення таблиць на листах в альбомному форматі з поворотом сторінки за годинниковою стрілкою.

Таблиці з невеликою кількістю рядків допускається ділити на частини та розміщувати одну частину під іншою на одній сторінці.

Всі таблиці обов'язково мають бути проаналізовані автором у тексті, з посиланням на неї, наприклад "... як показано в табл. 1.2". При повторному посиланні використовують вираз "див. табл. 1.2".

Формули. Формули в курсовій роботі (якщо їх більше однієї) нумерують у межах розділу арабськими цифрами. Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули в розділі, між якими ставлять крапку. Нумери формул пишуть біля правого берега на рівні відповідної формули в круглих дужках, наприклад: (3.1) (перша формула третього розділу).

Рівняння і формули треба виділяти з тексту вільними рядками. Формула подається по центру сторінки. Формули, які йдуть одна за одною та не розділені текстом, розділяють комою. Якщо рівняння не вміщується в один рядок, його слід перенести після знака рівності (=) або після знаків плюс (+), мінус (-), множення (x) і ділення (:). При цьому знак на початку наступного рядка не повторюється.

Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів треба подавати безпосередньо під формулою в тій послідовності, в якій вони дані у формулі. Значення кожного символу і числового коефіцієнта треба подавати з нового

рядка. Перший рядок пояснення починають зі слова “де” без двокрапки з абзацу в 12,5 мм.

5. Перевірка кваліфікаційної роботи

Готова кваліфікаційна робота в електронному варіанті подається для перевірки на антиплагіат у порядку визначеному «Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату серед здобувачів вищої освіти в Таврійському державному агротехнологічному університеті»

Відповідно до Положення «плагіат академічний – оприлюднення у письмовій або електронній формі (частково або повністю) наукових результатів, отриманих та оприлюднених іншими особами, як результатів власного дослідження та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без відповідного посилання.

Видами плагіату є:

- копіювання та оприлюднення роботи виконаної іншим автором як своєї;
- дослівне копіювання фрагментів тексту чужої роботи у свою без належного оформлення цитування;
- парафраза – переказ своїми словами тексту іншого автора, суть якого полягає в заміні слів та знаків;
- компіляція – процес написання твору, наукової праці на підставі чужих матеріалів без самостійного поглибленого дослідження (вивчення) проблеми та опрацювання джерел без внесення правок, з посиланням на авторів та «маскуванням» шляхом написання перехідних речень між скопійованими частинами тексту» [4].

Здобувач вищої освіти не пізніше ніж за 10 днів до захисту надає заяву за встановленою формою та електронну версію роботи до Науково-методичного центру для перевірки на плагіат.

Приклад оформлення заяви для перевірки роботи на антиплагіат

Завідувачу кафедри «Бізнес-консалтинг
та міжнародний туризм»

(ПІБ, науковий ступінь, вчене звання)
здобувача ступеня вищої освіти
«Магістр» 2М курсу, 21 МБ ЕМ групи
денної / заочної форми навчання

(прізвище, ім'я, по батькові)

ЗАЯВА

Я, Іванов Іван Іванович, підтверджую, що моя кваліфікаційна робота на тему: «(назва роботи)», виконана самостійно і не містить елементів академічного плагіату.

Всі запозичення з друкованих та електронних джерел, мають відповідні посилання та цитування, оформлені відповідно до діючих вимог.

Електронний варіант кваліфікаційної роботи повністю відповідає паперовому варіанту.

Я ознайомлений з діючим Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату серед здобувачів вищої освіти в Таврійському державному агротехнологічному університеті, відповідно до якого виявлення факту академічного плагіату є підставою для відмови у допуску кваліфікаційної роботи до захисту.

Дата _____ Підпис _____

Процедура подачі електронного варіанту курсової роботи для перевірки на антиплагіат:

1. Усі розділи роботи повинні знаходитися в одному файлі
2. Робота повинна бути збережена в форматі .doc (Word 1997-2003)
3. Файл повинен мати назву за таким шаблоном:

- рік;
- прізвище та ініціали здобувача вищої освіти;
- номер групи.

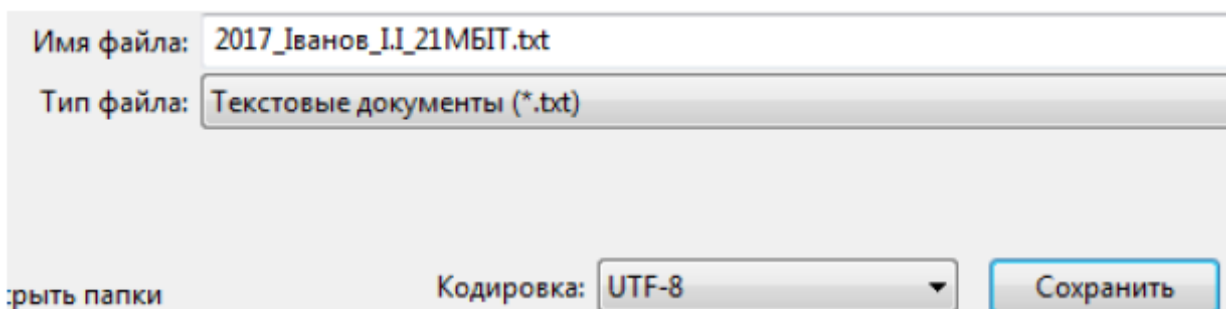
Приклад: 2017_Іванов_І.І._21_МБІТ

4. Разом з роботою повинен бути наданий .txt файл, заповнений за наступним шаблоном:

1. Прізвище, ім'я та по-батькові здобувача вищої освіти;
2. Факультет
3. Спеціальність
4. Освітній ступень (магістр)
5. Група
6. Кафедра
7. Керівник
8. Тема кваліфікаційної роботи
9. Дата захисту
10. Файл, який містить кваліфікаційну роботу

Приклад:

При чому .txt файл необхідно зберегти в кодуванні utf-8.

Имя файла: 2017_Іванов_І.І._21МБІТ.txt

Тип файла: Текстовые документы (*.txt)

Кодировка: UTF-8

Сохранить

Ім'я файлу повинно відповідати імені файлу, який містить дипломну роботу.

Имя	Дата изменения	Тип
 2017_Іванов_ІІ_21_МБІТ.doc	10.06.2017 15:35	Документ Microsoft Word 97–2003
 2017_Іванов_ІІ_21_МБІТ.txt	10.06.2017 15:35	Текстовый документ

За результатами перевірки здобувачу вищої освіти надається довідка встановленого зразка

ДОВІДКА
про результати комп'ютерної перевірки кваліфікаційної роботи на
ознаки академічного плагіату

Автор роботи	Іванов І.І.
Назва роботи	«Проблеми та перспективи розвитку інноваційної діяльності в Запорізькій області України»
Спеціальність	051 «Економіка»
Освітній ступень	Магістр
Факультет	ЕтаБ
Кафедра	БКМТ
Керівник	к.е.н., доцент Почерніна Н.В.
Ідентифікаційний номер роботи	
Результати перевірки	
Показник унікальності тексту через перевірку роботи у внутрішній базі університету	_____ %
Роботу перевірено в програмі	etxt Антиплагіат

Адміністратор системи

_____ (підпис)

_____ (прізвище, ініціали)

У разі позитивного результату перевірки на плагіат, кваліфікаційна робота допускається до захисту (від 80 до 100% оригінальності тексту). За наявності від 60 до 80% оригінальності тексту керівник має перевірити наявність та правильність цитувань, а автор має виконати зауваження керівника з цього приводу. За наявності від 40 до 60% оригінальності тексту автор має доопрацювати роботу, після чого вона приймається до розгляду та повторної перевірки на антиплагіат. Якщо робота не пройшла перевірку на антиплагіат (менше 40% оригінальності), то вона не допускається до захисту.

На роботу, яка пройшла перевірку на антиплагіат, науковий керівник пише відгук

Приклад відгуку наукового керівника на кваліфікаційну роботу

В І Д Г У К

на кваліфікаційну магістерську роботу здобувача
факультету економіки та бізнесу
освітньо-професійної програми « Економіка»

(прізвище, ініціали)

на тему _____

(назва теми)

1. Актуальність теми: _____

2. Позитивні риси кваліфікаційної магістерської роботи: _____

3. Наявність самостійних розробок автора _____

4. Цінність теоретичних висновків та практичних рекомендацій _____

5. Наявність недоліків: _____

6. Загальна оцінка кваліфікаційної бакалаврської роботи та її допущення до захисту перед ЕК: _____

Науковий керівник _____

(ПІБ, посада, вчене звання, науковий ступінь)

“ _____ (підпис)

_____ (ім'я, прізвище)

” _____ 20__ р.

6. Захист кваліфікаційної роботи

Заключним етапом виконання кваліфікаційної роботи є її захист, який проводиться у два етапи: попередній захист на випусковій кафедрі та захист перед державною екзаменаційною комісією.

Для попереднього захисту (передзахисту) кваліфікаційної роботи на випусковій кафедрі формується комісія з науково-педагогічних працівників та представників групи з розробки ОПП або групи забезпечення спеціальності з метою вирішення питання щодо допущення / недопущення здобувача магістерського ступеня до захисту кваліфікаційної роботи на засіданні державної екзаменаційної комісії. Дата попереднього захисту доводиться до відома здобувачів вищої освіти завчасно.

До початку попереднього захисту науковий керівник готує довідку про наукову апробацію проведених здобувачем вищої освіти досліджень за наступним зразком:

ДОВІДКА
про участь у науковій діяльності
здобувача другого (магістерського) рівня вищої освіти

(Прізвище, ім'я, по батькові здобувача)

За період навчання здобувач _____:

(Прізвище, ім'я, по батькові здобувача)

працював у науковому гуртку _____

(назва гуртка)

приймав участь:

1) у конференціях:

- _____ (назва конференції, рік та місце проведення);

-

2) у конкурсах наукових робіт:

- _____ (назва конкурсу, рік та місце проведення);

-

нагороджений _____ (назви грамот, дипломів).

За результатами наукових досліджень були опубліковані статті:

1. _____ (назва статті відповідно до вимог оформлення);

2. _____

Науковий керівник: _____

(підпис)

(ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання)

Здобувач вищої освіти надає роботу у роздрукованому варіанті для огляду, презентує її основні положення під час попереднього захисту на кафедрі та відповідає на питання присутніх. У ході попереднього захисту члени комісії перевіряють відповідність вмісту роботи її індивідуальному завданню, відповідність вимогам до оформлення, якість доповіді здобувача та повноту та правильність його відповідей на питання. За результатами попереднього захисту члени комісії можуть надати здобувачу рекомендації щодо доопрацювання окремих розділів кваліфікаційної роботи для підготовки її до захисту перед державною комісією.

Результатом попереднього захисту є рішення кафедри про допуск або недопуск до захисту кваліфікаційної роботи перед державною екзаменаційною комісією. У самій кваліфікаційній роботі позитивне рішення про допуск закріплюється підписом завідувача на титульній сторінці кваліфікаційної роботи. Додатково кафедра готує протокол про результати попереднього захисту кваліфікаційних робіт та подає його в деканат ФЕБ. На основі протоколу кафедр деканат готує подання до наказу про допуск здобувачів вищої освіти до державної атестації.

Для подання кваліфікаційної роботи на захист перед державною екзаменаційною комісією **обов'язково** має бути отримана зовнішня рецензія, надана висококваліфікованими фахівцями виробничих, наукових або інших організацій за відповідною галуззю (у тому числі керівники баз практик або дуального навчання), або науково-педагогічними працівниками інших закладів вищої освіти. Зовнішня рецензія за підписом рецензента засвідчується печаткою організації (у разі її наявності) або готується на оригінальному бланку організації. Рецензія повинна мати оцінку роботи рецензентом за національною шкалою оцінки знань (відмінно, добре, задовільно, незадовільно). Негативна рецензія не є підставою для відхилення роботи від її публічного захисту, а на зауваження здобувач повинен дати свої пояснення екзаменаційній комісії.

Приклад оформлення зовнішньої рецензії на кваліфікаційну роботу

РЕЦЕНЗІЯ

на кваліфікаційну магістерську роботу здобувача вищої освіти

(ПІБ здобувача)

на тему: « _____ »

Актуальність теми і доцільність її розроблення:

Якість проведеного дослідження:

Позитивні риси кваліфікаційної роботи:

Зауваження:

Практична значимість висновків та пропозицій:

Місце роботи та посада рецензента:

(підпис)

(прізвище, ініціали)

Підпис засвідчую:

(підпис)

(прізвище, ініціали)

Печатка організації, де працює рецензент

Для подання роботи до захисту перед державною екзаменаційною комісією здобувач вищої освіти готує анотацію за зразком, наведеним нижче.

Структура анотації на кваліфікаційну роботу магістра

АНОТАЦІЯ

кваліфікаційної магістерської роботи на тему: «Проблеми та перспективи розвитку інноваційної діяльності в Запорізькій області України»

1. ВНЗ: Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного.
2. Рік завершення роботи: 2020 р.
3. Обсяг роботи: 85 (загальна кількість сторінок)
4. Кількість додатків: 2
5. Кількість ілюстрацій: 5
6. Кількість таблиць: 6
7. Кількість літературних джерел: 57

Об'єктом дослідження: є процес процеси виробництва, просування і використання інновацій в економічній системі сучасної України та Запорізької області.

Предметом дослідження є відносини, що виникають між суб'єктами господарювання різного рівня з приводу розвитку інноваційної діяльності.

Мета кваліфікаційної магістерської роботи полягає у виявленні сучасних проблем розвитку інноваційної діяльності в Україні та визначенні перспектив її активізації в регіоні.

Методи проведення досліджень: монографічний, наукової абстракції, системно-структурний, аналітичний, графічний, порівняння, нормування, ранжирування, логічного узагальнення..

Основні результати дослідження (наукові, практичні):

- уточнено економічний зміст механізму активізації інноваційної діяльності на макро- та метарівнях.
- вперше використано теорію синергетики для розкриття ролі інноваційної діяльності;
- удосконалено модель змістовної характеристики інноваційної

діяльності через призму категорій економічної теорії;

– дістали подальшого розвитку теоретичні аспекти щодо сутності інноваційної діяльності;

– запронована рамкова модель стратегії інноваційного розвитку на регіонального рівня;

– обґрунтовані напрями розвитку національної інноваційної системи на макрорівні та напрями підвищення ефективності інноваційної діяльності на регіональному рівні для підсилення кумулятивних сил національної інноваційної системи та надання їй ознак емерджентості.

Наявність документа про використання наукових результатів:

Довідка про впровадження від «20» жовтня 2020 р. № 10

Ключові слова: інноваційна діяльність, індекс інноваційності, інноваційна система, синергетика, регіон.

До екзаменаційної комісії можуть подаватися інші матеріали, що характеризують освітню та професійну компетентність здобувача, наукову та практичну цінність виконаного ним роботи, а саме – друковані статті, авторські свідоцтва, акти про практичне впровадження результатів кваліфікаційної роботи, оригінальні математичні моделі та програми тощо.

Готова кваліфікаційна робота у роздруковану вигляді зшивається з твердою папітуркою разом зі супровідними документами. У завершеному вигляді робота повинна мати наступну структуру:

1. титульний аркуш;
2. індивідуальне завдання та календарний план;
3. анотація;
4. відгук наукового керівника;
5. зовнішня рецензія;
6. зміст.
7. вступ
8. розділ 1
9. розділ 2

10. розділ 3
11. висновки
12. Список використаних джерел .
13. Додатки *(за наявності)*
14. Довідка про результати комп'ютерної перевірки на ознаки академічного плагіату кваліфікаційної роботи.
15. Довідка про результати наукової діяльності

Для публічного захисту додатково можуть надаватись ілюстративні матеріали та реферат до магістерської кваліфікаційної роботи, вимоги до яких описані у Методичних рекомендаціях до організації підготовки та захисту кваліфікаційної роботи для здобувачів ступеня вищої освіти «Магістр» факультету економіки та бізнесу Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного. Також у даних Методичних рекомендаціях деталізується методика оцінювання кваліфікаційної роботи за результатами захисту перед державною екзаменаційною комісією.

ІІІ. ЗБЕРІГАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Після захисту кваліфікаційна робота передається на зберігання до архіву Університету разом з електронним носієм тексту всієї роботи (починаючи з титульним аркушем, завершуючи останньою сторінкою додатків) в одному файлі. Електронний варіант роботи у подальшому розміщується у репозитарії Університету. Оприлюднення кваліфікаційних робіт, що містять інформацію з обмеженим доступом, здійснюється у відповідності до вимог чинного законодавства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Інформація та документація. Видання. Основні види. Терміни та визначення понять : ДСТУ 3017:2015. – [Чинний від 2016–07–01]. – К.: Держспоживстандарт України, 2016. – 34 с. – (Національний стандарт України).
2. Положення про організацію дипломування /Ломейко О.П., Смєлов А.О., Кюрчев С.В., Назаренко І.П., Карман С.В., Іванова І.Є., Галько С.В. – Мелітополь: ТДАТУ, 2020.
3. Положення про організацію освітнього процесу у Таврійському державному агротехнологічному університеті імені Дмитра Моторного / Ломейко О.П., Кюрчев С.В., Назаренко І.П., Тараненко Г.Г., Ортіна Г.В. Галько С.В. – Мелітополь: ТДАТУ, 2020. Болтянська Н.І., Скляр Р.В. – Мелітополь: ТДАТУ, 2020.
4. Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату серед здобувачів вищої освіти в Таврійському державному агротехнологічному університеті /Ломейко О.П., Кюрчев С.В., Назаренко І.П., Карман С.В., Іванова І.Є., Вершков О.О., Усаткіна Ю.В. – Мелітополь: ТДАТУ, 2017
5. Про вищу освіту. Закон України від 1 липня 2014 року *Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 37-38*
6. Стандарт вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 051 «Економіка» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» / Затверджений наказом Міністерства освіти і науки України №382 від 04.02.202

Додаток А

(обов'язковий)

Вимоги оформлення списку використаних джерел

Один чи більше авторів без редактора

Солонінко К.С. Макроекономіка: Навчально-методичний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2015. 200 с.

Приходько В.П., Шинкар В.А. Макроекономіка: Навчальний посібник. Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2014. 248 с.

Один чи більше авторів із редактором

Макроекономіка: Навч. посібник / За ред. Г. М. Пилипенко. 3-тє вид. перероб. і доп. Донецьк: Національний гірничий університет, 2009. 193 с.

Індустрія гостинності в Україні: стан і тенденції розвитку : монографія / колектив авторів ; за заг. ред. В.М. Зайцевої. Запоріжжя : Просвіта, 2017. 240 с.

Без автора (збірники, матеріали конференцій, книги за редакцією, укладачі, упорядники)

Україна в цифрах. 2007: стат. зб. / Держ. комітет статистики України. Київ, 2008. С. 185–191.

Правова основа діяльності органів державної влади: зб. нормат. актів / упоряд. П.М. Любченко. Харків: ФІНН, 2010. 303 с.

Багатотомне видання

Економічна енциклопедія : у 3 томах. / Відповідальний редактор С. В. Мочерний. Київ: Видавничий центр "Академія". Т. 1, 2000. 863 с.

Частина видання

Розділ книги

Наумов М.С. Напрями впливу інтелектуалізації економіки на розвиток ринкових відносин в Україні. Трансформаційні процеси в суспільстві в

умовах інформаційної економіки: монографія / В.П. Решетило, М.С. Наумов, Ю.В. Федотова. Харків, 2014. С. 213–241.

Стаття в журналі, газеті

Гальцова О.Л. Фінансування розвитку малого бізнесу: проблеми ефективного використання інноваційної складової. *Економіка та управління національним господарством*. 2016. № 5. С. 54–56.

Illiashenko S.M., Shypulina Y.S., Illiashenko N.S. Knowledge management as a basis for innovative development of the company. *Actual Problems of Economics*. 2015. № 6(168). P. 173–181.

Тези доповідей у матеріалах конференцій

Шейко Ю.О. Стимулювання розвитку імпортозамінного виробництва в Україні. *Створення сильної економіки країни: проблеми та перспективи розвитку* : матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 3 березня 2016 р. Тернопіль, 2016. С. 35–38.

Ianioglo A., Polajeva T. Origin and definition of the category of economic security of enterprise. *9th International Scientific Conference “Business and Management 2016”*. URL: <http://dx.doi.org/10.3846/bm.2016.46> (дата звернення: 11.01.2019).

Електронні ресурси

Макроекономіка: базовий електронний текст лекцій. [Електронний ресурс] / Укладачі: проф. Малий І.Й., проф. Радіонова І.Ф., доц. Куценко Т.Ф., доц. Федірко Н.В. та ін. – К.: КНЕУ, 2017 – 200 с. Режим доступу: http://feu.kneu.edu.ua/ua/depts4/mdu/disciplines_of_bachelor_level_mdu/macroeconomics/

Крамар О.О. Не можемо чи не хочемо. Чим можливе в Україні імпортозаміщення. *Тиждень.ua*. URL: <https://tyzhden.ua/Economics/168058> (дата звернення: 26.12.2018).

Дисертації та автореферати

Касаткина В.В. Интеллектуализация экономики: теоретический анализ : автореф. дисс. ... канд. экон. наук. Москва, 2011. 28 с.

Салагакова Н.О. Економічна діагностика діяльності промислового підприємства : дис. ... канд. екон. наук : 08.07.05. Полтава, 2006. 187 с.

Закони та інші нормативні документи

Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР / Верховна Рада України. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.

Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020»: Указ Президента України від 12 січня 2015 р. № 5/2015 / Президент України. *Офіційний вісник Президента України*. 2015. № 2. С. 14. Ст. 154.

Про туризм : Закон України від 15 вересня 1995 р. № 324/95-ВР / Верховна Рада України. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua> (дата звернення: 10.12.2018).